కథా కౌముది

అమ్మకావాలా? ఆటబొమ్మకావాలా?

పోడూరి కృష్ణకుమారి

కౌముది - రచన నిర్వహించిన కథల పోటీ(2015)లో
సాధారణ ప్రచురణకు ఎంపికైన కథ.

ఏదో తెలీని మనో వేదనతో రగులుకుపోతూ పచ్చని పొలంలో నిలబడున్నాడు డాక్టర్ సారధి. ఆ పొలం అతనిది కాదు. స్నేహితుడు ప్రభాకరానిది. ఇంకొన్నాళ్లలో అతనిదీ కాక పోవచ్చు! సారధికి తన స్నేహితుడి తోటలో, పొలంలో తిరిగితిరిగి ఆడుకున్న ఆటలు, చేసిన చర్చలు – ఒక తీయనైన బాల్యం, క్లిష్టమైన కౌమారం, నూనూగు మీసాల నూత్నయవ్వనం – చాలా మధుర స్మృతులున్నాయి. అంతకంటే ఎక్కువ – ఆ పచ్చని నేలంటే అంతులేని గౌరవాభిమానాలున్నాయి. అందుకే వేదన, దిగులు.

దారితప్పిన చిన్నపిల్లాడిలా నిలబడున్న సారధిని చూసి దగ్గరగా వచ్చి దండంపెట్టాడు సుందరం.

"నువ్వా...?"

"సుందరాన్నండి. రిటైర్డు మేష్టారు రామంగారబ్బాయిని".

"యా.యా. గుర్తొచ్చింది. ఎమ్మెస్సీ పాస్ అయ్యావు కదూ?"

"పిహెచ్ డీ లో చేరానండి ఏడాదయింది"

"ఓ! వెరీ గుడ్".

"కానీ, ఏంటోలెండి! నాకు ఎగ్రికల్చర్ రిసెర్చ్ మీద ఇంటరెస్టు. నేను చదివిందేమో బోటనీ ఎమ్మెస్సీ. అందుకని మా ప్రొఫెసరు నాకిష్టమైన టాపిక్ ఇవ్వలేదండి. వ్యవసాయానికి సంబంధించిన టాపిక్ ఇవ్వమని బతిమాలితే క్రోటను మొక్కలమీద పరిశోధన చెయ్యమన్నాడండి. నా అభిప్రాయంలో పనికి రాని పరిశోధన. ఏదో లాగిస్తున్నాలెండి" నిరాశగా చెప్పాడు సుందరం. సారధి వివరాలడిగాడు. సుందరం చెప్తుంటే వింటూ నడిచాడు. ఇద్దరూ మామిడితోట చేరి ఓ చెట్టుకింద కూచున్నా రు.

సుందరం ఘోషంతా ఓపిగ్గా విన్నాడు సారధి. అంతావిని,

"నీకు వ్యవసాయం మీద ఆసక్తి అంటున్నావు అసలు నీకు వ్యవసాయపద్ధతులు తెలుసా? నీకే బాధ్యత ఇచ్చి కొంత భూమి అప్పచెప్తే వ్యవసాయం చెయ్యగలవా?" అనడిగాడు.

"చెయ్యగలను సార్. నాకు వ్యవసాయం చాలా ఆసక్తి. నామీద నాకు విశ్వాసం ఉంది. నేను చెయ్యగలను". అన్నాడు సుందరం.

తన సమస్యకి కూడా పరిష్కారం ఇతని ఘోషలోనే ఉందనిపించింది సారధికి.

"సరే నీ సమస్య తీర్చగలనేమో చూస్తాను. రేపు రాత్రి ఎనిమిదిన్నరకి నా ఓపీ అయిపోతుంది. అప్పుడొచ్చి నన్నుకలుసుకో"అన్నాడు.

అశ్చర్యంతో మాట తడబడింది సుందరానికి "ఘూర్ సర్. సర్..సరే సర్" నత్తిగా అన్నాడు.

సారథి హృద్రోగనిపుణుడు. ఒకప్పుడు మహానగరంలో కార్పొరేట్ హాస్పిటల్లో కన్సల్టెంటుగా ఓ పాతికేళ్ళపాటు లక్షలు గడించి, విసిగిపోయాడు. రోగిని 'రోగం'గాను, 'ఇన్సూరెన్స్ పేకేజ్' గాను తప్ప 'రోగగ్రస్తుడైనమనిషి'గా చూడలేని ఆధునిక వైద్య సంస్కృతి మొహం మొత్తేసి, సొంత ఊరికోసం వెంపర్లాడిపోతూ, సొంత ఊరికి తిరిగొచ్చే సాడు.

"కార్డియలజిస్టుకు అంతచిన్న ఊరిలో పనేం ఉంటుంది? దగ్గులు జరాలకి మందులివ్వడం తప్ప!" విమర్శించారు సాటి వైద్యులు. భూమ్మీది కుబేరులకొచ్చే దేవతారోగాలకి తప్ప సామాన్యజనాలకొచ్చే మామూలు రోగాలకి వైద్యం చెయ్యడం పరమ నామోషీ అయినట్టు! కన్నపిల్లలు మహానగరంలోనే ఆగిపోయారు. కట్టుకున్నఇల్లాలు కరుణించి కలిసొచ్చింది. ఆ సొంత ఊరిప్పుడు చిన్నపాటి పట్టణం. ఎప్పుడూ ఉండే రాజకీయాలూ, కుళ్ళూ, కుత్సితాలు ఇప్పటికీ ఉన్నాయి. అప్పుడు అలరించిన స్నేహాలు, అభిమానాలు ఇప్పటికీ ఉన్నాయి. అదొక్కటే సంతోషం.

అయితే, నాలుగురోజుల క్రితం ప్రభాకరం ఓ బాంబు పేల్చాడు.

"నాకున్న ఏడెకరాలకీ పదికోట్లిస్తామని వస్తున్నారోయ్ డెవలపర్స్. అమ్మేస్తా. ఇన్నాళ్ళూ కౌలు చేసిన నర్సన్న పోయాడు. నాకు వ్యవసాయం ఏమీ తెలీదు. నర్సన్న చెప్పింది విని ఇచ్చింది పుచ్చుకోడం తప్ప. ఆ పదికోట్లూ బేంకులో వేసుకుని నా ఇంట్లో నేను కూచుంటా. కావలసినప్పుడల్లా పిల్లల దగ్గరికి అమెరికా వెడతాను. వాళ్ళు టికెట్లు పంపాలి నేను వెళ్ళాలి అని చూడక్కర్లేదింక" అన్నాడు ప్రభాకరం.

"ఏంచేస్తారు డెవలపర్స్ ఆ భూమిలో?" లయతప్పిన గుండె గొంతుక్కడ్డం పడుతుంటే అడిగాడు సారథి.

"విల్లాసూ, రిసార్టులు కడతారుట. ఏవో క్లబ్బుల్ల పబ్బుల్ల....."

"ఆక్లబ్బులు పబ్బులు ఎవరికి అన్నం పెడతాయిట?" సారథి ముఖంలో కోపం చూసి ప్రభాకరం నవ్వాడు.

"ఆలోచించు ప్రభాకరం, నీ మామిడి తోటలో గుడిసె వేసుకుని కాపలాకాసి బాగోగులు చూసుకునే కుటుంబం ఏమవుతుంది? అలాగే అరటి తోట, పొలం వీటన్నిటి మీదా ఆధారపడి కొన్ని కుటుంబాలు బతుకుతున్నాయి. వీళ్లందరూ ఏమవుతారు?"

"ఏమవుతారు? ఆ రిసార్టుల్లోనే గార్డెన్లుంటాయిగా? ఆ తోటల పనులు చూసుకుంటూ అక్కడే ఉంటారు"

"అలా భ్రమ పడకు. లేండ్ స్కేప్ గార్డినర్సూ, లేండ్ స్కేప్ ఆర్కిటెక్ట్సూ అంటూ రకరకాల ఫేన్సీ పేర్ల స్పెషలిస్టులను తీసుకొస్తారు డెవలపర్సు. మన నర్సయ్య, వెంకన్న ఇలాంటి వాళ్ళెవరూపనికిరారు. వీళ్ళని లేపేస్తారు. వాళ్ళకి తగిన పనివాళ్ళని తెచ్చుకుంటారు. నీమీద ఆధారపడి ప్రశాంతంగా బతుకుతున్న వీళ్లంతా నగరాలకు వలస పోవాల్సిందే. అదీ జరగబోయేది. అటువంటి పరిస్థితులు సృష్టించడం అమానుషం. రిసార్టులు, గోల్ఫ్ క్లబ్బులూ ఇటుపేదకే కాదు అటు ధనికుడికి కూడా అన్నం వండిపెట్టి ఆకలి తీర్చవు. కనక వర్షం కురిపిస్తాయంతే. కనకం తినడానికి పనికి రాదు. తెలుసుకదా?" కాస్త ఆవేశంగా అన్నాడు సారథి.

ప్రభాకరం వెర్రినవ్వొకటి నవ్వేసి, వెర్రివాడి కేసి చూసినట్టు చూసాడు.

"నేనిప్పుడు ఉన్నపళంగా అమ్మెయ్యట్లేదులే. ఆ కంపెనీ వాళ్లు నాకు ఆలోచించుకోడా నికి రెండునెలలు టైమిచ్చారు. ఇంకా మా పిల్లలతో మాట్లాడాలి. నువ్వు చెప్పిన మాటలు కూడా వాళ్ళతో చెప్తా" అన్నాడు.

ఆ తరవాత వారం రోజులపాటు పీడకలలు పీడించుకు తిన్నాయి సారథిని.

మనషులు మాతృగర్భంలోంచి శిశువులుగా జన్మించడం మానేసినట్టూ,

ఒకేసారి తాడెత్తు మనషులు ప్రయోగశాల అద్దాలు బద్దలుకొట్టి వందలకొద్దీ పుట్టుకొస్తున్నట్టు,

భూమిని బద్దలుకొట్టి, సముద్రాలు తాగేస్తున్నట్టూ

ఒకడినొకడు దోచుకుంటూ, వీలైతే పీక్కుతింటున్నట్టు,

ఆడ శరీరాలకి అంగుళానికింత అని వెలకట్టి వేలంవేస్తున్నట్టు!

అతిభయంకరమైన కలలు! నిద్రనుంచి వణుకుతూ లేచిపోయేలా కలలే కలలు!

ఇప్పుడు సుందరం మాటలతో చిన్న ఆశ. చిన్న ధైర్యం.

★★★★★★★

ఆరాత్రి ప్రభాకరం ఎదురుగా సుందరాన్ని కూచోబెట్టాడు సారధి.

“నాకు చెప్పినదే కాస్త వివరంగా మళ్ళీ చెప్పు” అన్నాడు సారధి. సుందరం గొంతు సవరించుకుని ప్రారంభించాడు.

“సార్, మన వ్యవసాయంలో సంప్రదాయ పద్ధతులు, సంప్రదాయ పంటలు, వంగడాలు చాలా ముఖ్యం. కొన్ని వ్యాపార సంస్థలు రకరకాల హైబ్రిడ్ విత్తనాలు డెవలప్ చేసి ప్రచారం చేసుకుని రైతులు సంప్రదాయ వరి వంగడా లను మర్చిపోయేలా చేస్తున్నాయి. నిజానికి హైబ్రిడ్ విత్తనం ఏ అవాంతరం రాకుండా పండితే చాలా దిగుబడినిస్తాయి. కానీ కేవలం వర్షాధారంగా నడిచే మన వ్యవసాయానికి హైబ్రిడ్ లు ఉపకారంకన్నా అపకారమే ఎక్కువ చేస్తున్నాయన్నది సైంటిస్టులుకూడా ఒప్పుకుంటున్నారు. ముఖ్యంగా హైబ్రిడ్ వరికోసం మొదట పెట్టుబడి చాలా ఎక్కువ పెట్టవలసి వస్తుంది. తగినంత వర్షం పడక పోతే రైతు భారీగా నష్టపోతాడు. నేను సాంప్రదాయ వరివంగడాల గురించి మరింత పరిశోధన చెయ్యాలనుకుంటున్నాను. నాకు చిన్న చెక్క భూమి, కొద్దిగా సహాయం చేస్తే రైతులకు నష్టం లేని వ్యవసాయం నేర్పించగలుగుతాను సార్. వ్యవసాయాన్ని కూడా వ్యాపారస్తులే అజమాయిషీ చేసి, చిన్నకారు రైతులను అప్పులపాలు చేసి దిక్కు తోచని పరిస్థితుల్లోకినెట్టేస్తున్నాయి”.

ప్రభాకరం వింటూకూచున్నాడు ఏం మాటాడలేదు. “కేవలం వరే కాదు సార్. జొన్నలు రాగులు వంటి సంప్రదాయ పంటలను మనవాళ్ళు నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నారు. నాకు ఒక్క రెండుమూడేళ్ళు ఎవరైనా అవకాశం ఇస్తే మన ప్రాంతం రైతులకు సాంప్రదాయ వ్యవసాయం వల్ల లాభాలు సాధించి చూపించి ఒప్పించ గలను. దీనికి పెద్ద జెనెటిక్ ఇంజనీరింగ్ నైపుణ్యం అక్కర్లేదు. ప్రకృతే జీన్ సెలెక్షన్ చేసి అందించిన వంగడాలున్నాయి. మనం అందుకోవాలి అంతే” అన్నాడు సుందరం.

“అదోయ్ ప్రభాకరం సంగతి. ఇతనికి ఒక అవకాశం ఇస్తే ఆ మాత్రం నర్సన్న ఇచ్చిన పాటి పండించి ఇవ్వగలడు. ఓ మూల తన పరిశోధన తను చేసుకుంటాడు” అన్నాడు సారధి.

“వరద ముంపుకు గురైనా, తట్టుకునే వంగడాలను తయారు చెయ్యాలన్నది నా లక్ష్యం. రోజుల తరబడీ వరదనీటి లో మునిగి ఉన్నా తట్టుకుని దిగుబడినిచ్చే రకాలు కొన్ని కొండ ప్రాంతాల్లో ఉన్నాయి. అటువంటి రకాలను మన ఆహార అవసరాలకు తగ్గట్టుగా డెవలప్ చెయ్యాలన్నదే నా లక్ష్యం సార్” సుందరం చెప్తున్నది విని, ప్రభాకరం కాసేపు ఆలోచిస్తూ కూచున్నాడు.

“నేను మా వాళ్లందరితోను సంప్రదించాలి. నాకు టైమ్ కావాలి” అన్నాడు.

“నీ ఇష్టం వచ్చినంత టైమ్ తీసుకో కానీ ఎప్పటికైనా మాపట్ల సానుకూలంగానే స్పందించి నిర్ణయంతీసుకో” అన్నాడు సారధి చిరునవ్వు చిందిస్తూ. ప్రభాకరం నవ్వేసాడు. కాసేపు సుందరాన్ని ఏవేవో ప్రశ్నలు వేసి అతని పరిజ్ఞానాన్ని పరీక్షించి, తనకున్న సందేహాలు తీర్చు కున్నాడు ప్రభాకరం.

ప్రభాకరం బంధుమిత్రులలో కలకలం రేగింది. ప్రభాకరానికున్న ఏడు ఎకరాలనూ పదిహేడుకోట్లు ఇచ్చి కొంటాం అని ఎవరో వస్తే సారధి తన చుట్టాలబ్బాయికి తక్కువరేటుకి ఇప్పించాలని పదిహేడుకోట్ల బేరం చెడగొట్టి పంపేసాడని పుకార్లు వ్యాపించాయి. “అమ్మో సారధి దుర్మార్గుడు!” అన్నారు కొందరు సన్మార్గులం అనుకుంటున్నవాళ్ళు. ప్రభాకరం ఈ వదంతులకేం చలించలేదు కానీ, తన ఆలోచనే ఎటూ తేల్చుకోలేక పోయాడు. పెద్దకొడుక్కి ఫోన్ చేసి సంగతి చెప్పాడు. “ఓ డాడ్! సారధీ అంకుల్ అస్సలు ప్రాక్టికల్ మనిషి కానేకాదు. చాలా ఇమోషనల్. నీకు తెలుసుగా? కార్డియాలజిస్టుగా మాంచి కెరీర్ డెవలప్ చేసుకుని, ఉత్తపుణ్యానికి అంతా రూయిన్ చేసుకొచ్చేసాడు. ఆయన సలహా విని మంచి బేరం వదులుకోకు” అన్నాడు. రెండోవాడు కూడా ఇంచుమించు అలాగే మాట్లాడాడు.

“వీళ్లబొంద! సారధి కెరీర్ రూయిన్ చేసుకోడమేంటి? అతనిక్కడ ఎంత పెద్ద నర్సింగ్ హోమ్ డెవలప్ చేసాడో, ఎంతమంది సామాన్య జనానికి ఉచిత సేవలందిస్తున్నాడో వీళ్ల ఊహక్కూడా అందదు. వీళ్లు కాదు నేనే నిర్ణయించు కోవాలి. సుందరం సమర్ధుడా కాదా అన్నది చూసుకోవాలి” అనుకున్నాడు.

★★★★★★

“ప్రభాకరం గారు నాకు అనుకూలంగా నిర్ణయం తీసుకునేటట్టు కరుణించు స్వామీ!” అని గూట్లో కొలువై ఉన్న దేవుడి పటానికి దండం పెట్టుకుని, మళ్ళీ తను యూనివర్సిటీకి తిరిగెళ్ళేలోపు ఓసారి సారధికి కనిపించి వద్దామని బయల్దేరాడు సుందరం. సుందరం వెళ్ళే టప్పటికి ఇంట్లోనే ఉన్నాడు సారధి. “రావోయ్” అని ఆహ్వానించాడు. “ఇవాళ బస్సుకి బయల్దేరి యూనివర్సిటీకి వెళ్లిపోతున్నానండి” అన్నాడు సుందరం.

“నువ్వేం దిగులుపడకు. ప్రభాకరం మంచివాడే. మనకి మద్దతునిస్తాడనే అనుకుంటున్నాను” అన్నాడు సారధి. సుందరం మనసు ఆశ నిరాశల మధ్య ఊగిసలాడడం అతని ముఖంలోనే తెలుస్తోంది.

“అతను మన ప్రపోజల్ ఒప్పుకున్నాకూడా నీ పిహెచ్.డి. సీటు వొదులుకోకు. నీకు నమ్మకంగా పని చేసిపెట్టగలిగే పనివాళ్ళతో ఒక టీమ్ ఏర్పాటు చేస్తా. నెలలో ఒకటి రెండుసార్లు వచ్చి పర్యవేక్షిస్తూ ఉండు. నిర్దుష్టంగా సూచనలిచ్చి వెడుతూ ఉండు. ఎందుకు పిహెచ్.డి సీటు వదులుకోవద్దంటున్నానంటే, నీ డాక్టరేటు నీకు కొంత అధికారాన్నీ, గౌరవాన్నీ ఇస్తుంది. నువ్వు చెప్పినదల్లా చేసి చూపిస్తే నువ్వు ప్రయోగం చేసిన పొలాన్నే పరిశోధనాకేంద్రంగానో, కనీసం రైతు శిక్షణా కేంద్రంగానైనా నడిపే సాధికారతని ఇస్తుంది” అన్నాడు సారధి. తనకన్నా ఎక్కువగా సారధే ఈ ప్రయోగం మీద ఆశ పెట్టుకున్నాడేమో అనిపించింది సుందరానికి.

“నేను ప్రభాకరం పొలం డెవలపర్స్ చేతుల్లోకి పోకూడదని ఎందుకింత తాపత్రయపడుతున్నానో తెలుసా సుందరం? ఆకుపచ్చగా కళకళలాడే పంటపొలాన్ని చూసినా, పళ్ళను మన చేతికందిస్తున్నట్టు పళ్ళ భారంతో కొమ్మలను వంచిన చెట్లున్న తోటలను చూసినా నాకెవరు గుర్తొస్తారో చెప్పనా? పిల్లల కడుపులో ఆకలిని కంటి చూపుతోనే కనిపెట్టి చకచకా అన్నం కలిపి పెట్టే అమ్మ గుర్తుకొస్తుంది. ఇవాళ వ్యాపార సంస్కృతి అలాంటి అమ్మలను కూడా ఆటబొమ్మలుగా మారుద్దామని చూస్తోంది. చేతనైనంతవరకూ అడ్డుకుందాం” అంటున్న సారధి మాటలు తన జీవితానికి ఒక దిశా నిర్దేశం చేస్తున్నట్టుగా వినిపించాయి సుందరానికి.

★★★

Click here to share your comments on this story